

Demokratiets tilstand

Målgruppe: 9.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Demokratiets tilstand

Beskrivelse

Foredrag fra 2017. Professor Tim Knudsen holder foredrag om demokratiets udvikling i Danmark siden 1915. Han diskuterer en række problemer i denne udvikling og tager temperaturen på vort demokratis tilstand i dag. Det danske demokrati betragtes som et af verdens bedste, men ikke alt er godt. Siden 1970'erne har der nemlig indsneget sig en tendens til at anse demokratiet for at være "færdigudbygget". Derfor anses det ikke længere for påkrævet, at befolkningen udviser et ægte demokratisk engagement - vi kan bare overlade den praktiske forvaltning af demokratiet til de professionelle. De tilbyder os forskellige løsninger på samfundets problemer, som vi så med vores kryds på stemmesedlen kan vælge imellem i en form for markedsdemokrati.

Pædagogisk note

Der er til tv-udsendelsen udarbejdet en pædagogisk vejledning til Samfundsfag i stx, hf, htx og hhx.

Kapitelloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Demokratiets tilstand

01:	Danmark udmærker sig i dag ved høj valgdeltagelse og en høj grad af tillid	00:00:10
02:	Danmark får ikke et demokratisk styre i 1849, men først et reelt parlamentarisk demokrati i 1915, hvor bl.a. kvinder og tjenestefolk også får stemmeret	00:01:31
03:	I Mellemkrigstiden afløses demokrati mange steder i Europa af autokrati, så efter 1945 arbejder bl.a. Hal Koch i Danmark på at skabe en ægte demokratisk politisk kultur, der opfordrer borgerne til selv at være aktive og partipolitisk engagerede og ikke bare være stemmekvæg	00:02:51
04:	Krav om demokrati i folkeskolen og som emne på skemaet	00:06:17
05:	Krav om personale demokrati, Økonomisk Demokrati og "kulturelt demokrati" (fx billige og moderne PH-lamper og FDB-møbler til arbejderklassen)	00:07:51
06:	Demokratisk krav om åben forvaltning, en ombudsmand, begrundede forvaltningsbeslutninger og borgeroffentlighed om byplanlægning	00:11:00
07:	Fra 1970'erne går det tilbage for det borgerinkluderende demokrati: Offentlighedsloven strammes, undervisere og elever får mindre at sige, oppositionspartier får ikke indsigt i forlig	00:15:15
08:	De politiske partier forandres: de har ingen demokratipolitik, for demokratiet anses for at være bygget færdigt, og partierne har meget færre menige medlemmer end før 1970	00:19:00
09:	Mange vælgere er i dag partiløse, shopper markedsdemokratisk rundt og tager måske først stilling, når de står i stemmeboksen, og det øger risikoen for demokratisk ustabilitet og jordskredsvalg som i 1973	00:21:43

-
10:	Den nye vælgeradfærd gør det muligt, at der stemmes mange flere og mindre partier ind - og det gør det sværere at skabe en stabil regering. Nogle partier har endda kun én mærkesag (fx dyrevelfærd) og har ikke nogen holdning til den samlede samfundsforvaltning. I Danmark har et ustabilt parlamentarisk grundlag endnu ikke ført til, at en siddende regering har forsøgt at stabilisere sit spinkle magtgrundlag med udemokratiske midler og "en stærk mand", men det er set andre steder i Europa	00:26:15
11:	Tidligere kunne man ud fra folks erhverv (arbejder vs landmand) regne ud, hvorledes de stemte (S vs V), og det gav demokratisk stabilitet	00:30:34
12:	I dag er der heller ikke stabilitet blandt ministre - de skifter fra den ene ministerpost til den anden, og de når ikke at få indsigt i de enkelte ministerområder. Også i embedsværket skiftes der hele tiden rundt, så megen erfaring går tabt, når der igen og igen skabes og/eller samles nye ministerier og ministerposter	00:33:14
13:	Partierne får færre og færre medlemmer, og de menige medlemmer får stadig mindre indflydelse på partiprogrammet og årsmøder, for partierne er nu statsstøttede og medlemskontingentet ikke så vigtigt for partifinanserne. Der er sket en professionalisering af politik, som kræver stor og specialiseret indsigt, og de professionelle politikere shopper lige som vælgerne rundt og skifter gerne parti for at få egne ambitioner opfyldt (fx Naser Khader)	00:36:33
14:	Partipresse og uafhængige aviser er blevet afløst af sociale medier som Facebook og Twitter, hvor den politiske debat generelt har et lavt niveau	00:39:18
15:	Partiernes programmer bliver stadig kortere og mere kortsigtede, for så kan man nemmere indgå alliancer med andre partier. Og man gør stadig mere brug af eksterne professionelle, som ikke er blevet demokratisk valgt (fx spindoktorer)	00:40:55
16:	Partilederne markedsføres i stadig højere grad som partiets ansigt	00:43:28
17:	Dansk politik er blevet et anliggende for DJØF'ere: Der er kun ca. 100.000 af dem i befolkningen, men i regeringer udgør de typisk 60%. Mange af dem er ganske unge og har ingen erfaring med hverken partipolitik eller lokalpolitik	00:45:06
18:	Tidligere havde folketingspolitikere erfaring fra lokalpolitik, de var ældre og de repræsenterede befolkningen bredt, fx i kraft af mange forskellige former for erhvervsbaggrund (industriarbejder, landmand osv.)	00:47:40
19:	Unge og veluddannede folketingspolitikere og embedsfolk kan argumentere abstrakt og udtrykke sig akademisk både på skrift og i tale - og på en måde, som almindelige mennesker og selv lokalpolitikere kan have svært ved at forstå. Hvis politikerne alle er akademisk uddannede, kan de blive blinde for visse politiske temaer. Fx boede ikke et eneste af folketingsmedlemmerne i 2017 i et alment boligbyggeri, sådan som 600.000 danskere gør.	00:49:00
20:	Den skrevne presse er gået tilbage, og der bliver færre og færre betalte og velinformerede journalister. Samtidig får flere og flere unge deres politiske viden fra de sociale medier, hvor debattniveauet som tidligere nævnt kan være meget lavt, og hvor viljen til demokratisk at se en sag fra flere sider også ofte er fraværende	00:53:46
-